

Prefață

Odată cu evenimentele din decembrie 1989, ce au adus o serie de schimbări majore în viața politică a României, arhiva creată și deținută de Comitetul Central al Partidului Comunist Român a fost transportată, în stare de urgență, la depozitele gestionate de Ministerul Apărării Naționale la Pitești. Începând cu anul 1993, documentele mai sus menționate au fost preluate de filiala județului Argeș a Arhivelor Naționale, intrând ulterior în gestiunea Serviciului Arhive Contemporane.

Documentele ce constituie Colecția 147 „Colecția Rechizitorii, declarații și stenograme ale proceselor unor criminali de război și personalități burgheze” prezintă o serie de informații de mare valoare pentru istoria României din perioada 1916-1961. Documentele au fost adunate de către fosta Arhivă Istorică a C.C. al P.C.R. de la diferite instituții în perioada comunistă. Astfel, în această colecție există documente ale Adunării Deputaților (1916-1918), ale Curții speciale pentru criminalii de război (1945-1946), ale Ministerului Afacerilor Interne (1945-1961) ș.a.

Colecția conține stenograme și documente referitoare la: anchetarea unor fraude din perioada 1916-1918 de către Adunarea Deputaților, procesul ofițerilor acuzați de crime de război în Basarabia și Transnistria, procesul judecat de Tribunalul Poporului intentat lui Ion Antonescu, Mihai Antonescu, Eugen Cristescu, gen. C. Pantazi, gen. Gheorghe Dobre, gen. Petrovicescu, gen. D. Popescu, Radu Lecca, gen. C.Z. Vasiliu, Titus Dragoș, Gh. Alexianu, C-tin Bușilă, Ion Marinescu ș.a, interogatoriile acuzaților, cuvântările acuzatorilor publici, expunerile avocaților apărării și depozițiile martorilor citați (printre care Iuliu Maniu, Dinu (C.I.C.) Brătianu, Gh. Brătianu, M. Romniceanu, Grigore Niculescu-Buzești, gen. Racoviță, Oroș Iosif, Cristian Penescu-Kertsch, maior Radu Ștefănescu, prof. univ. dr. Nicolae Lupu).

De asemenea, colecția conține informații privind activitatea desfășurată de liderii Partidului Național Țărănesc, acuzați că au purtat tratative cu reprezentanți britanici și americani și că au complotat pentru răsturnarea guvernului, intenția lui Grigore Niculescu-Buzești de a pleca în străinătate, relațiile Partidului Național Țărănesc cu Partidul Comunist, scrisoarea lui Constantin I.C. (Dinu) Brătianu, adresată regelui Mihai, cu privire la judecata foștilor miniștri din cabinetul Ion

Antonescu, scrisori ale lui Iuliu Maniu adresate lui Ion Antonescu cu privire la situația din Bucovina și Basarabia de Nord, adresă a Președinției Adunării Deputaților, către Ministerul Justiției, prin care se aduce la cunoștință că a fost votată și admisă ridicarea imunității parlamentare a următorilor deputați PNT: Iuliu Maniu, Emil Ghilezan, Aurel Leucuția, Vasile Serdici, Grigore Niculescu-Buzești, Maria Ilie Lazăr, extrase din documentarele întocmite împotriva lui Iuliu Maniu, Ion Mihalache, Vasile Serdici, Grigore Niculescu Buzești, Stoika Ștefan și alți lideri ai Partidului Național Țărănesc, înființarea, statutul și activitatea Cercului Profesional Militar al Partidului Național Țărănesc și organizarea și rolul secției muncitorești a Partidului Național Țărănesc, dar și informații legate de activitatea politică desfășurată de Lucrețiu Pătrășcanu în țară, precum și la Conferința de Pace de la Paris, acesta fiind suspectat de colegii săi comuniști de trădare.

Împreună cu documentele ce constituie Colecția 147 a fost preluat și un inventar întocmit de Arhiva C.C. al P.C.R. – Secția Cancelarie, întocmit de Gheorghe Briceag în anul 1972. Pe baza acestuia, în cursul anului 2007, la Serviciul Arhive Contemporane s-a întocmit un nou inventar, cu nr. de R.I. 3089.

Acest nou inventar din 2007 nu a fost bine întocmit, astfel că mai multe unități arhivistice (constituite de Arhiva C.C. al P.C.R.) ce conțineau informații referitoare la probleme diferite au fost comasate, iar o u.a. (nr.24, ultima din inventarul inițial, întocmit de Arhiva C.C. al P.C.R.) a fost omisă. În urma verificărilor efectuate în cursul anului 2009, s-a mai constatat că o serie de unități arhivistice înscrise în inventarul cu nr. de R.I. 3089 nu erau ordonate cronologic. Deoarece conținutul era lacunar, datele extreme înscrise erau greșite sau incomplete (deseori fără lună și zi), în inventar nu apărea înscris faptul că unele unități arhivistice erau compuse din mai multe volume, iar caracteristicile documentelor lipseau, s-a decis întocmirea inventarului de față, cu completările și corecturile de rigoare.

De aceea, din motivele enumerate mai sus, unele unități arhivistice au fost recotate. Din cauza faptului că documentele au intrat deja în circuitul științific, cotele anterioare din inventarul cu nr. de R.I. 3089 au fost incluse în inventarul de față, la rubrica „Numărul vechi al unității arhivistice”, pentru a ușura cercetătorilor regăsirea documentelor, iar cotele primare date de Arhiva C.C. al P.C.R. sunt trecute în paranteze rotunde la aceeași rubrică.

Verificarea, reordonarea unităților arhivistice și tehnoredactarea inventarului au fost efectuate de către inspector asistent Lazăr George, ajutat de referent asistent

Ioana Mihai. S-a păstrat numerotarea de la deținător (Arhiva C.C. al P.C.R.), cu excepția u.a. 18 vol. II, care a fost numerotat la 29 X 2009 de același arhivist. La aceeași u.a. 18 vol. II, în inventarul întocmit de Gh. Briceag (Arhiva C.C. al P.C.R.) la 6 septembrie 1972, se menționează la rubrica „Observații” că erau „3 ex. din care 2 ex. copii dactilografiate, 1 ex. fotocopie incomplet”, însă ANR a preluat și deține doar 2 exemplare (I și III), din care: 1 exemplar copii dactilografiate (cota 18 vol.I) și 1 exemplar fotocopii („incomplet”) – cota 18 vol.II. De asemenea, precizăm lipsa unei file (nr.83) din u.a. 19, semnalată de către deținător (Arhiva C.C. al P.C.R.) în nota de certificare.

Mai adăugăm informația, preluată din inventarul întocmit de către deținător, potrivit căreia cele mai multe u.a. erau microfilmate, dar subliniem faptul că la SAC nu au fost identificate (și nici în inventarul tehnoredactat în 2007 nu se face nici o mențiune despre acestea).

Inventarul conține 21 unități arhivistice reprezentând o cantitate de 0,75 m.l., deși anterior aceasta era estimată la 0,90 metri liniari. Cele două inventare anterioare greșit redactate au fost incluse la sfârșitul inventarului de față și, bineînțeles, pot fi consultate la cerere.

11.XI.2009

Inspector principal
Gabriel Catalan

Inspector asistent
Lazăr George

Nr. de inventar	Numărul vechi al unității arhivistice	Cuprinsul unității arhivistice	Datele extreme	Nr. fișelor	Obs.
1	2	3	4	5	6
		COLECȚIA RECHIZITORII, DECLARAȚII ȘI STENOGRAME ALE PROCESELOR UNOR CRIMINALI DE RĂZBOI ȘI PERSONALITĂȚI BURGHEZE 1916-1961 (completare)			
1	1	Procese verbale, interogatorii, depoziții ale martorilor (gen. Ludovic Mircescu, Constantin Contzescu, maior C. Lupu, Adam Jijie, gen. C-tin Găvănescu, Victor Herescu, Sava Cristescu, C-tin Bobeică) întocmite de Adunarea Deputaților – „Comitetul de Instrucțiune pentru darea în judecată a ministerelor Brătianu” în vederea anchetării unor fraude din perioada primului război mondial. <i>Originale.</i>	23 aug. 1916- 17 oct. 1918	43	
2	2	Stenograma Tribunalului Poporului privind dezbaterile procesului lui Lixandru Constantin, Chirnoagă Ion, Jugănarul Ilie, col. Murgescu, col. Pătrășcoiu, gen. Trestioreanu, Stere Marinescu ș.a. acuzați de crime, asasinate și masacrarea populației din Odessa – oct. 1941. <i>Originale.</i>	14 mai 1945	514	
3	3	Stenograma dezbaterii procesului intentat lui Ion Antonescu, Mihai Antonescu, Eugen Cristescu, gen. C. Pantazi, gen. Gheorghe Dobre, gen. Petrovicescu, gen. D. Popescu, Radu Lecca, gen. C.Z. Vasiliu, Titus Dragoș, Gh. Alexianu, C-tin Bușilă, Ion Marinescu ș.a. acuzați de crime de război, actul de acuzare citit în Tribunalul Poporului, interogatoriul acuzaților, depoziții ale martorilor citați: George Brătianu, Dinu Brătianu, Grigore Niculescu-Buzești, prof. univ. Victor Slăvescu, Sarret, gen. Racoviță, M. Romniceanu, gen.	6-8 mai 1946	577	

Nr. de inventar	Numărul vechi al unității arhivistice	Cuprinsul unității arhivistice	Datele extreme	Nr. filelor	Obs.
1	2	3	4	5	6
4	4	Potopeanu ș.a. <i>Originale.</i> Stenograma dezbaterii procesului intentat lui Ion Antonescu, Mihai Antonescu, Eugen Cristescu, gen. C. Pantazi, gen. Gheorghe Dobre, gen. Petrovicescu, gen. D. Popescu, Radu Lecca, gen. C.Z. Vasiliu, Titus Dragoș, Gh. Alexianu, C-tin Bușilă, Ion Marinescu ș.a. acuzați de crime de război, interogatoriul acuzaților, cuvântările acuzatorilor publici, depoziții ale martorilor citați: Iuliu Maniu, Gh. Brătianu, M. Romniceanu, gen. Racoviță, Oroș Iosif, Cristian Penescu-Kertsch, maior Radu Ștefănescu, prof. univ. dr. Nicolae Lupu. <i>Originale.</i>	7-12 mai 1946	546	
5	5	Stenograma dezbaterii procesului intentat lui Ion Antonescu, Mihai Antonescu, Eugen Cristescu, gen. C. Pantazi, gen. Gheorghe Dobre, gen. Petrovicescu, gen. D. Popescu, Radu Lecca, gen. C.Z. Vasiliu, Titus Dragoș, Gh. Alexianu, C-tin Bușilă, Ion Marinescu ș.a. acuzați de crime de război, interogatoriul acuzaților, cuvântările acuzatorilor publici, expuneri ale avocaților apărării. <i>Originale.</i>	12-14 mai 1946	486	
6	6	Stenograma dezbaterii procesului intentat lui Ion Antonescu, Mihai Antonescu, Eugen Cristescu, gen. C. Pantazi, gen. Gheorghe Dobre, gen. Petrovicescu, gen. D. Popescu, Radu Lecca, gen. C.Z. Vasiliu, Titus Dragoș, Gh. Alexianu, C-tin Bușilă, Ion Marinescu ș.a. acuzați de crime de război, expunerile finale ale acuzaților, expuneri ale avocaților apărării, raportul execuției prin împușcare a lui Ion Antonescu, Gheorghe Alexianu, C-tin Z. Vasiliu. <i>Originale.</i>	14 mai-1 iunie 1946	456	
7	9 15	Declarații ale lui Iuliu Maniu, Ion Mihalache, Nicolae Penescu, gen. Stoika Grigore, C-tin Titel-Petrescu ș.a. cu privire la atitudinea Partidului Național Țărănesc față de Acordul de la Moscova, intenția lui Grigore	16 iul. 1947-27 sept. 1947	15 112	vol. I vol. II

Nr. de inventar	Numărul vechi al unității arhivistice	Cuprinsul unității arhivistice	Datele extreme	Nr. filelor	Obs.
1	2	3	4	5	6
		Niculescu-Buzești de a pleca în străinătate, relațiile Partidului Național Țărănesc cu Partidul Comunist; <în anexă>, dare de seamă din 15 oct. 1946, întocmită de N. Caranfil, N.I. Herescu, Grig. Gafencu ș.a., rezumat al minutei întâlnirii din 18 septembrie 1946 – traducere legalizată din limba engleză, memorandum din 30 sept. 1946, scrisoare semnată de C. Vișoianu („Vivi”), adresată lui „Pichi”, din 20 mai 1947, cuprinzând diferite aspecte ale situației politice din România, manifest din 10 decembrie 1933, semnat „Corneliu Z. Codreanu”, cu privire la alegeri (anexă), note, informări, manifeste, comunicate, extras din ziarul „New York Times”, privind activitatea desfășurată de liderii Partidului Național Țărănesc în vederea contactării reprezentanților Marii Britanii și S.U.A., manifest întocmit de Iuliu Maniu, adresat poporului american, prin care este expusă situația politică a României, scrisoarea lui C-tin I.C. Brătianu, adresată regelui Mihai, cu privire la judecata foștilor miniștri din cabinetul Ion Antonescu, scrisori ale lui Iuliu Maniu adresate lui Ion Antonescu cu privire la situația din Bucovina și Basarabia de Nord ș.a. <i>Fotocopii.</i>			
8	7 13	Adresă a Președinției Adunării Deputaților, adresată Ministerului Justiției, prin care se aduce la cunoștință că a fost votată și admisă ridicarea imunității parlamentare a următorilor deputați: Iuliu Maniu, Emil Ghilezan, Aurel Leucuția, Vasile Serdici, Grigore Niculescu-Buzești, Maria Ilie Lazăr, extrase din documentarele întocmite împotriva lui Iuliu Maniu, Vasile Serdici, Grigore Niculescu-Buzești, Stoika Ștefan, Ion Mihalache și alți lideri ai Partidului Național Țărănesc, prin care sunt acuzați că au dus o serie de tratative cu reprezentanți britanici și americani și au complotat pentru răsturnarea guvernului. <i>Fotocopii.</i>	18 iulie 1947	13 15	vol. I vol. II
9	10 16	Declarații ale lui Iuliu Maniu, Ion Mihalache, Nicolae Penescu, gen. de div. rez. Grigore Stoika, cpt. comandor Mocanu	26 iul.- 8 oct. 1947	121 27	vol. I vol. II

Nr. de inventar	Numărul vechi al unității arhivistice	Cuprinsul unității arhivistice	Datele extreme	Nr. filelor	Obs.
1	2	3	4	5	6
10	8 14	<p>Gheorghe, N.T. Popescu-Zorica, Paliacu D. Nicolae, lt. col. Plesnilă Eugen, doctor prof. universitar Emil Hațegan ș.a., procesul-verbal al confruntării între Ion Mihalache și comandantul Mircea Cioroiu, cu privire la memoriile și protestele adresate de liderii Partidului Național Țărănesc misiunilor străine, activitatea organizației militare a Partidului Național Țărănesc, intenția lui Gr. Niculescu-Buzești de a pleca în străinătate, poziția conducerii Partidului Național Țărănesc față de Acordul de la Moscova, acțiunea de propagandă în mediul sătesc inițiată de Partidul Național Țărănesc în perioada 23 august 1944-18 septembrie 1947, discuțiile purtate de Iuliu Maniu cu Averell Harriman, ministru S.U.A. și Archibald Kerr, ambasadorul Angliei la Moscova ș.a.</p> <p><i>Fotocopii.</i></p> <p>Declarații și manifest întocmite de Ilie Lazăr, declarații întocmite de Vasile Serdici, Ștefan Stoika, Ion Mihalache, Victor Rădulescu-Pogoneanu, proces verbal de confruntare între Ștefan Stoika și Ion Mihalache, referat întocmit de Ministerul Afacerilor Interne – Direcțiunea Poliției de Siguranță – Comisia de anchetare a grupului de militari din Partidul Național Țărănesc – Maniu cu privire la înființarea, statutul și activitatea Cercului Profesional Militar al Partidului Național Țărănesc și organizarea și rolul secției muncitorești a Partidului Național Țărănesc.</p> <p><i>Fotocopii.</i></p>	7 aug.- 1 oct. 1947	56 28	vol. I vol. II
11	11 17	<p>Declarațiile lui Zaharia Boilă și C-tin I. C. Brătianu cu privire la acuzațiile aduse lui Iuliu Maniu, activitatea Partidului Național Țărănesc și criza politică din august 1945, declarația lui Victor Rădulescu-Pogoneanu, din 2 decembrie 1961, privind împrejurările în care a ajuns la Ministerul de Externe, funcțiile deținute, evenimentele legate de 23 august 1944, dar și împrejurările în care a ajuns la curtea regală și legăturile pe care le-a avut cu regele; declarația lui Gheorghe Ionescu-Bălăceanu privind legăturile avute cu Casa</p>	1 sept. 1947- 2 dec. 1961	19 41	vol. I vol. II

Nr. de inventar	Numărul vechi al unității arhivistice	Cuprinsul unității arhivistice	Datele extreme	Nr. filelor	Obs.
1	2	3	4	5	6
12	12	Regală în perioada 1933-1944. <i>Copii, fotocopii.</i> Declarația lui Vasile Serdici cu privire la contactele diplomatice inițiate de Iuliu Maniu cu reprezentanții Angliei și S.U.A., în urma cărora au fost formulate o serie de proteste la adresa atitudinii indifferente a S.U.A. față de evenimentele din România. <i>Fotocopii.</i>	5 sept. 1947	13	
13	18 12	Declarațiile lui Lucrețiu Pătrășcanu, privind activitatea sa politică din România, deplasarea efectuată la Paris cu ocazia Conferinței de pace, discuțiile purtate cu Todosian și Bellu Silber despre lucrările Conferinței, discuțiile purtate cu Vișoianu legate de împotrivirea manifestată față de intrarea lui Gh. Tătărescu în guvern și propunerile de a fugi în S.U.A. înaintate de Vișoianu lui Lucrețiu Pătrășcanu, planul loviturii de la 23 august 1944 (contactele inițiate cu Maniu, C. Hagi, Radu Xenopol, Dinu Brătianu, gen. Sănătescu ș.a.), poziția Partidului Comunist Român față de monarhul român. <i>Fotocopii.</i>	18 nov. 1949- 17 apr. 1951	51	
14	14 20	Declarațiile lui Victor Rădulescu-Pogoneanu și Traian Teodorescu, fost general în rezervă și procesele verbale de interogatoriu ale lui I. Avram și Ioan Gigurtu cu privire la criza constituțională din 1945, relațiile lui Victor Rădulescu-Pogoneanu cu Lucrețiu Pătrășcanu, evenimentele din preajma lui 23 august 1944 ș.a. <i>Fotocopii.</i>	17 mai 1950- 29 aug. 1953	17	
15	16 22	Procesele verbale de interogatoriu ale lui Popp Gheorghe, Carandino Nicolae, Cristea Ilie, declarațiile lui Teodorescu Sachelarie Alexandru, Nicolae Carandino, Richard Wurmbbrand, Wirth Flavian, Anton Constantin, Gheorghe Popp, Schipor Mihai cu privire la activitatea politică și poziția naționalistă adoptată de Lucrețiu Pătrășcanu în cadrul Partidului Comunist Român, referat întocmit	20 apr. 1951- 3 nov. 1953	28	

Nr. de inventar	Numărul vechi al unității arhivistice	Cuprinsul unității arhivistice	Datele extreme	Nr. filelor	Obs.
1	2	3	4	5	6
16	13 19	de Marinache Dumitru, căpitan de securitate, privind activitatea lui Lucrețiu Pătrășcanu <i>Fotocopii</i> Declarațiile și procesul verbal al interogatoriului lui Lucrețiu Pătrășcanu cu privire la: propunerile înaintate de americani – prin C. Vișoianu – de a fugi în S.U.A., discuțiile purtate cu Iuliu Maniu, propunerile înaintate de regele Mihai pentru a fi numit Lucrețiu Pătrășcanu prim-ministru, suma încasată de la Radu Xenopol pentru a fi dus în străinătate, întâlnirea avută cu Madison – agent al serviciului de spionaj american – la Paris, modul în care s-a format comisia de tratative în vederea semnării armistițiului ș.a. <i>Fotocopii.</i>	7 mai 1951- 21 iul. 1953	35	
17	15 21	Procesul verbal de interogatoriu și declarațiile lui Radu Xenopol cu privire la legăturile pe care le-a avut cu reprezentanți ai partidelor istorice înainte de 23 august 1944 și cu Lucrețiu Pătrășcanu. <i>Fotocopii.</i>	27 sept. 1951- 24 sept. 1952	9	
18	17 23	Referat întocmit de M.A.I., semnat de gen. col. Al. Drăghici, cuprinzând rezultatul anchetei asupra activității lui Pascu Nicolae, fost secretar general adjunct al Partidului Național Țărănesc; procesele verbale de interogatoriu și declarațiile lui Pascu Nicolae referitoare la relațiile pe care le-a avut cu liderii Partidului Național Țărănesc și cu Lucrețiu Pătrășcanu. <i>Copii, fotocopii.</i>	13 feb.- 22 mai 1959	152 36	vol. I vol. II
19	24	Raport întocmit de M.A.I. privind expertiza grafică efectuată asupra unor manuscrise, referate intitulate „Considerațiuni asupra activității politice a românilor deșărânați”, „Viața internă a Partidului Național Țărănesc” ș.a., extrase „din materialele găsite cu ocazia percheziției domiciliare la fugarul P.N.Ț.- ist Pascu Nicolae”, intitulate: „În cele patru săptămâni ale celui de-al doilea guvern de sub șefia generalului Sănătescu”, „Bătălia supremă	15 apr. 1959	154	

Nr. de inventar	Numărul vechi al unității arhivistice	Cuprinsul unității arhivistice	Datele extreme	Nr. filelor	Obs.
1	2	3	4	5	6
20	–	<p>– efectuarea alegerilor în București și rezultatul general al alegerilor”. <i>Fotocopii.</i></p> <p>Inventar întocmit de Briceag Gheorghe, de la Arhiva C.C. al P.C.R. din cadrul Cancelariei C.C. al P.C.R., intitulat „Rechizitorii, declarații și stenograme ale proceselor unor criminali de război și personalități burgheze”. <i>Original.</i></p>	6 sept. 1972	9	
21	–	<p>Inventar greșit întocmit la S.A.C., intitulat „Colecția rechizitorii, declarații și stenograme ale proceselor unor criminali de război și personalități burgheze”. <i>Original.</i></p>	21 dec. 2007	6	